

Aquesta crisi no és un embús

Antoni Gutiérrez-Rubí, assessor de comunicació i fundador i director de la consultora **ideo**grama

"Les coses no valen pel temps que duren, sinó per les petjades que deixen."

Proverbi àrab

Julio Cortázar [va escriure](#) el 1966 un deliciós conte, "La autopista del sur", publicat al costat d'altres relats curts en el llibre *Todos los fuegos el fuego* (Debolsillo, 2016). En la història, un monumental embús bloqueja a milers d'automòbils durant diversos dies en un grandió embotellament a l'autopista entre Fontainebleau i París. Durant el *confinament*, succeeixen ràfegues d'amor, exemples de solidaritat, reflexions molt profundes i algunes misèries humanes. Aquesta comunitat, artificialment creada, ha de subsistir ajudant-se els uns als altres. No es poden moure. Però "*la sensación contradictoria del encierro en plena selva de máquinas pensadas para correr*" permet a cada persona una parada en el camí inesperada, involuntària, indesitjada. Un embús per desembussar, en alguns casos, altres taps interiors, de l'ànima, de l'esperit. Un embús, paradoxalment, alliberador.

"Aquesta crisi clarificarà el que mai havíem d'haver oblidat:
hi ha coses que tenen preu i ja no tenen valor.
Hi ha coses que tenen molt valor... i no tenen preu."

Abruptament, el nus automobilístic comença a deslligar-se i tots els conductors i passatgers corren a recuperar el control de la màquina. En la nova fugida s'adonen que no van fer les preguntes importants que aquesta immobilitat els provocava. Van oblidar noms i telèfons que mai van preguntar, van oblidar promeses que van comprometre, van oblidar fins i tot objectes en cotxes aliens, en vorals acollidors, en marges de noves

comunitats. I els vincles van desaparèixer (*"el grupo se dislocaba, ya no existía"*), mentre la serp motoritzada tornava a bramar.

Va ser inútil, després, intentar recuperar el contacte visual amb aquells amb els que van intimar en unes hores, amb aquelles persones que van canviar les seves vides. Van perdre l'oportunitat única que podia canviar les seves vides.

Van tornar a córrer, cadascun en el seu carril, sense sentit, a l'autopista del sud. L'embús els va obrir una oportunitat. Tornar a córrer va fer perdre-la. (*"El 404 había esperado todavía que el avance y el retroceso de las filas le permitiera alcanzar otra vez a Dauphine, pero cada minuto lo iba convenciendo de que era inútil, que el grupo se había disuelto irrevocablemente"*).

"Hem d'aprofitar aquest moment
per fer-nos les preguntes adequades,
per buscar les respostes que transformin
els nostres comportaments i, potser, models de negoci."

Escrivia Rafael Vilasanjuan, també aquí, a les pàgines del Cercle d'Economia, que "l'únic que de veritat podem afirmar és que vivim en la incertesa d'un confinament que ha d'acabar algun dia, sense saber què haurem de fer quan s'obri la porta". La història de Cortázar és una bella i allisonadora història del que pot passar-nos *quan les portes es tornin a obrir*. Hem d'aprofitar aquest moment per fer-nos les preguntes adequades, per buscar les respostes que transformin els nostres comportaments i, potser, models de negoci.

Aquesta crisi clarificarà el que mai havíem d'haver oblidat: hi ha coses que tenen preu i ja no tenen valor. Hi ha coses que tenen molt valor... i no tenen preu. Els models de negoci hauran d'explorar alternatives al pur creixement i legítim lucre. Caldrà explorar un capitalisme conscient dels seus límits, de les seves obligacions i de les seves possibilitats. Una altra sostenibilitat i, potser, un altre concepte de riquesa.

Aquest confinament paralitza l'economia, però pot reactivar el compromís per l'interès general i reconnectar l'important amb el necessari, el que és urgent amb el vital. No hi ha mercats sense societat, no hi ha societat sense equitat. Necessitarem una aliança pel bé comú que és molt més que la insuficient apel·lació a la col·laboració publicoprivada. Cal un altre desenvolupament

econòmic, si volem garantir la triple sostenibilitat que assegura el futur perquè fa viable el present: mediambiental, social i econòmica. Això no és un continuarà... ens trobem davant d'un reinici, un *reset* total.

“No hi ha mercats sense societat,
no hi ha societat sense equitat.”

En el conte de Cortázar, els confinats redescobreixen el plaer de la incertesa creativa. Poder pensar sense limitacions, [poder conversar sense horaris](#). Descobreixen que l'intercanvi, el desenvolupament de xarxes de solidaritat, l'ajuda mútua -la primera autoajuda-, permet establir vincles de nova sociabilitat cooperativa. Aprofitem aquesta incertesa creativa, i tràgica. Per quan la porta s'obri, sortim més savis i conscients que no hi ha futur si no es declina en primera persona del plural.